Bộ báo cáo mua hàng

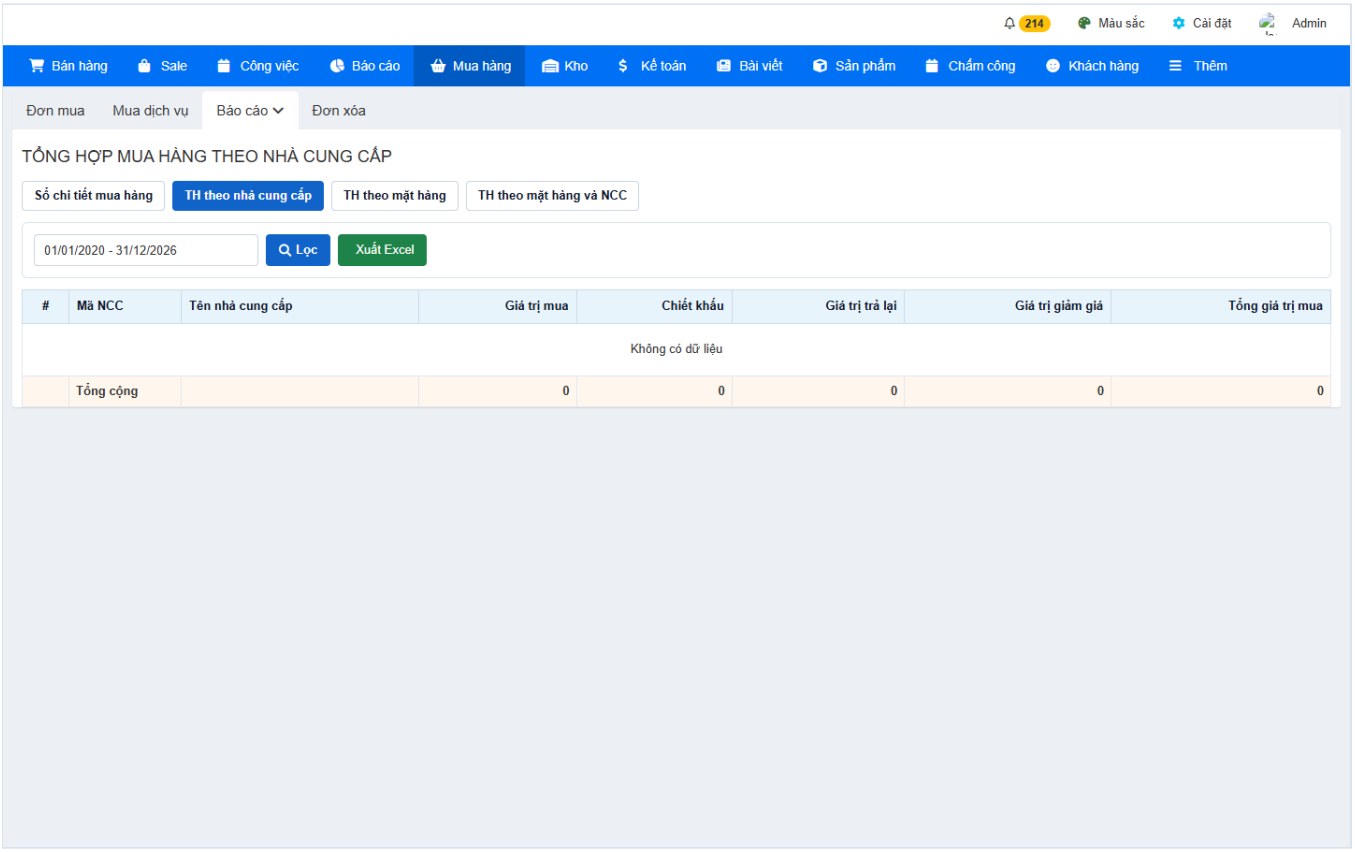
Giới thiệu các báo cáo mua hàng: sổ chi tiết mua hàng, tổng hợp theo nhà cung cấp, theo mặt hàng và cách sử dụng để kiểm soát giá mua.

Giới thiệu

Bộ báo cáo mua hàng phục vụ hai mục đích chính: đối chiếu chứng từ với nhà cung cấp và kiểm soát giá mua để bảo vệ biên lợi nhuận. Toàn bộ báo cáo cho phép lọc theo khoảng thời gian, chi nhánh và xuất Excel.

Danh sách báo cáo

Báo cáo	Nội dung	Sử dụng khi
Sổ chi tiết mua hàng	Liệt kê từng dòng hạng mục đã mua kèm số lượng, đơn giá, thành tiền và thuế.	Đối chiếu chi tiết với hóa đơn nhà cung cấp.
Tổng hợp mua hàng theo nhà cung cấp	Giá trị mua vào của từng nhà cung cấp trong kỳ.	Đánh giá mức độ phụ thuộc, đàm phán chiết khấu.
Tổng hợp mua hàng theo mặt hàng	Sản lượng và giá trị mua của từng hạng mục.	Kiểm soát biến động giá mua.
Tổng hợp theo mặt hàng và nhà cung cấp	So sánh giá cùng một mặt hàng giữa các nhà cung cấp.	Lựa chọn nguồn cung có giá tốt hơn.
Chi tiết công nợ phải trả nhà cung cấp	Phát sinh công nợ theo trình tự thời gian.	Đối chiếu công nợ.
Tổng hợp công nợ phải trả nhà cung cấp	Số dư đầu kỳ, phát sinh và số dư cuối kỳ.	Lập báo cáo tài chính.

Kiểm soát giá mua

Báo cáo tổng hợp theo mặt hàng và nhà cung cấp là công cụ hữu ích nhất trong nhóm này. Cách sử dụng:

1. Chọn khoảng thời gian đủ dài, thường là sáu tháng tới một năm.
2. Rà soát các mặt hàng có giá trị mua lớn.
3. So sánh đơn giá bình quân giữa các nhà cung cấp cho cùng một mặt hàng.
4. Đối chiếu xu hướng giá mua với giá bán để đánh giá biên lợi nhuận còn hợp lý hay không.

Kết quả rà soát là căn cứ để đàm phán lại với nhà cung cấp hoặc điều chỉnh bảng giá bán.

Liên hệ với giá vốn

Đơn giá nhập kho quyết định giá vốn bình quân của hạng mục, từ đó ảnh hưởng tới lãi gộp trên báo cáo bán hàng. Vì vậy sai sót về đơn giá mua sẽ lan sang toàn bộ báo cáo hiệu quả kinh doanh.

Khi phát hiện lãi gộp bất thường trên báo cáo lãi lỗ theo đơn, nên kiểm tra ngược lại đơn giá nhập kho gần nhất của các hạng mục liên quan.

Khuyến nghị

- **Rà soát giá mua định kỳ theo quý.** Biến động giá hàng hóa thường diễn ra âm thầm và chỉ lộ ra khi so sánh theo thời gian.
- **Đối chiếu sổ chi tiết mua hàng với hóa đơn nhà cung cấp trước khi thanh toán.** Phát hiện sớm chênh lệch về số lượng và đơn giá.
- **Theo dõi mức độ tập trung nhà cung cấp.** Phụ thuộc quá lớn vào một nguồn cung là rủi ro cho hoạt động của doanh nghiệp.

Xử lý sự cố thường gặp

Hiện tượng	Nguyên nhân và cách xử lý
Giá trị mua trên báo cáo thấp hơn thực tế	Còn đơn mua chưa lập phiếu nhập kho, hoặc nằm ngoài khoảng thời gian đang lọc.
Cùng một mặt hàng xuất hiện nhiều dòng	Hạng mục bị khai báo trùng trong danh mục sản phẩm.
Đơn giá bình quân cao bất thường	Có phiếu nhập kho khai sai đơn giá. Đối chiếu với hóa đơn nhà cung cấp.

Tài liệu liên quan

- Báo cáo tồn kho
- Báo cáo lãi lỗ theo đơn hàng